

СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УСНОМУ ТА ПИСЬМОВОМУ МОВЛЕННІ В ТЕХНІЧНИХ ВУЗАХ

Волкова О.А.

Згідно з загальними світовими тенденціями сучасний висококваліфікований спеціаліст повинен володіти кількома іноземними мовами. Це має визначальне значення для його успішного професійного росту і праці практично в кожній галузі. Випускники вузів повинні вміти самостійно здійснювати пошук, накопичення і аналіз професійно значущої інформації, обмінюватись знаннями на іноземній мові в усній та письмовій формах під час міжкультурної комунікації.

На сучасному етапі розвитку однією з ключових складових цілей навчання іноземній мові є формування комунікативної компетентності в усному та письмовому мовленні – здатності зрозуміло, докладно, чітко, послідовно і логічно висловлювати свої думки з широкого спектру навчальних і фахових питань.

Згідно визначенню, запропонованим Сафоною В.В., комунікативна компетентність є багатокомпонентною і становить сукупність мовної, мовленнєвої та лінгвосоціокультурної компетентності [1, с. 5].

Компетентність в усному і письмовому мовленні, в свою чергу, також є складовою, яка вимагає поетапного формування та оцінювання на кожному етапі, і залежить від сформованості інших навичок та вмінь. Однією з умов якісного формування іноземної комунікативної професійно-орієнтованої компетенції є застосування ефективної системи багаторівневого оцінювання усного та письмового мовлення.

Але варто зауважити, що оцінювання буде об'єктивним і реальним за умов, коли будуть оцінюватися ті навички і вміння, які визначені в цілях, а не ті, які легше, швидше чи звичніше вимірювати і контролювати [2, с. 39].

Зокрема, підсумкове (або семестрове) оцінювання, на відміну від поточного, має включати перевірку рівня сформованості всіх видів мовленнєвої компетентності і повинно здійснюватись викладачем в усній індивідуальній (оцінювання усного монологічного та діалогічного мовлення) і письмовій фронтальній формах [5, с. 23].

Для успішної реалізації такого поетапного навчання професійно-орієнтованій мові викладачам слід враховувати особливості та труднощі, пов'язані з формуванням комунікативної компетентності в професійно-орієнтованому мовленні.

Як показує наш досвід викладання іноземної мови в технічному вузі, більшість студентів усвідомлюють необхідність володіння мовою, але не всі досягають належного рівня через ряд об'єктивних та суб'єктивних причин.

По-перше, не всі студенти першого курсу мають достатній рівень володіння іноземною мовою через недостатньо сформовані мовленнєві вміння в усному та письмовому мовленні в старшій школі. Студенту, що паралельно

вивчає мову за програмою вузу, самостійно ліквідувати цю прогалину в знаннях, без додаткових зусиль та часу з боку викладача і студента, нелегко. Не сприяє цьому також велика завантаженість студентів іншими предметами, яка не дозволяє їм приділяти достатньо часу для додаткового вивчення іноземної мови. Як наслідок, у зв'язку з ускладненням матеріалу таким студентам стає все важче долати відставання в знаннях англійської мови.

По-друге, через відсутність реального мовленнєвого середовища та психологічні перепони, пов'язані з низьким рівнем володіння мовою, студентам досить важко подолати мовний бар'єр. Крім того, у деяких студентів через попередній негативний досвід відсутні амбіції до вивчення іноземних мов [4, с. 205-206].

Загалом, всі ці проблеми посилюються через обмежену кількість годин (1 практичне заняття на тиждень) та велику кількість студентів (до 19) в деяких групах.

Можливість вирішення цих питань ми вбачаємо в більш досконалому приведенні у відповідність цілей навчання та умов навчання. Усвідомлення викладачами зазначених труднощів сприятиме оптимізації процесу навчання шляхом пошуку і впровадження нових методів із застосуванням сучасних технічних і нетехнічних засобів навчання, які можуть допомогти залучити до активної та більш продуктивної роботи більшу кількість студентів на занятті.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г.Є.Бакаєва, О.А.Борисенко, І.І.Зуєнок, В.О.Іваніщева, Л.Й.Клименко, Т.І.Козимирська, С.І.Кострицька, Т.І.Скрипник, Н.Ю.Тодорова, А.О.Ходцева. – К.: Ленвіт, 2005 – 119 с.
2. Сафонова В.В. Коммуникативная компетенция: современные подходы к многоуровневому описанию в методических целях. – М.: Еврошкола, 2004. – 236 с.
3. Соловова Е.Н. Методика преподавания иностранным языкам: продвинутый курс: пособие для студентов педагогических вузов и учителей/ Е.Н. Соловова. – М.: АСТ: Астраль, 2008. – 272 с.
4. Епифанова М. П. Объективные и субъективные трудности в овладении устной иноязычной речью студентами неязыковых вузов // Вестник АГТУ. 2006. №5. С. 205-209
5. English for Specific Purposes (ESP) in Ukraine. A Baseline study. – К.: Ленвіт, 2003 – 122 с. – Режим доступу: http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2279/1/esp_baseline_eng.pdf

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Волкова Олена Анатоліївна – *ст.. викладач кафедри англійської мови технічного спрямування №1 Національного технічного університету України «КПІ»*